

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА	
Вх. №.	62-00-565
Дата.	12.10.2021

**ДРУЖЕСТВО ЗА КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ В ЧАСТНА ПОЛЗА ПРАВАТА НА ПРОДУЦЕНТИТЕ НА
ЗВУКОЗАПИСИ И МУЗИКАЛНИ ВИДЕОЗАПИСИ И НА АРТИСТИТЕ ИЗПЪЛНИТЕЛИ**
Ул. "Цар Асен" №77А, СОФИЯ 1463, БЪЛГАРИЯ, тел: 981 45 41, E-mail: office@prophon.org

Изх. № 554 / 12.10.2021 г.

ДО

МЕХТИ МЕЛИКОВ,

Директор на Дирекция „Авторско право и сродните му права“

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

Адрес: гр. София, бул. „Александър Стамболийски“ № 17

Относно: Становище на сдружение ПРОФОН по ЗИД на ЗАПСП, публикуван за публично обсъждане на 15.09.2021 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МЕЛИКОВ,

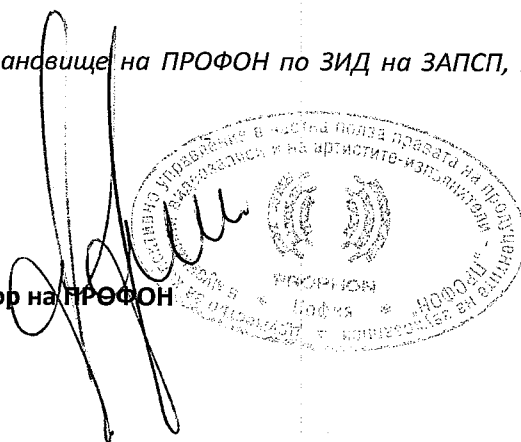
След публикуването в Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на културата на проекта на ЗИД на ЗАПСП, за публично обсъждане на 15.09.2021 г., като заинтересована страна, бих искала да изразя позицията на представляваното от мен дружество, в приложеното към настоящото писмо Становище на ПРОФОН по ЗИД на ЗАПСП.

Приложение № 1: Становище на ПРОФОН по ЗИД на ЗАПСП, публикуван за публично обсъждане на 15.09.2021 г.

С уважение,

София Щерева

Изпълнителен директор на ПРОФОН

ДРУЖЕСТВО ЗА КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ В ЧАСТНА ПОЛЗА ПРАВАТА НА ПРОДУЦЕНТИТЕ НА
ЗВУКОЗАПИСИ И МУЗИКАЛНИ ВИДЕОЗАПИСИ И НА АРТИСТИТЕ ИЗПЪЛНИТЕЛИ
Ул. "Цар Асен" №77А, СОФИЯ 1463, БЪЛГАРИЯ, тел: 981 45 41, E-mail: office@prophon.org

СТАНОВИЩЕ

на

Сдружение „Дружество за колективно управление в частна полза правата на продуцентите на звукозаписи и музикални видеозаписи и на артистите-изпълнители – ПРОФОН“ по ЗИД на ЗАПСП, публикуван за публично обсъждане на 15.09.2021 г.

Сдружение ПРОФОН¹ подкрепя по принцип изготвения ЗИД на ЗАПСП, чрез който се транспонират в националното законодателство **Директива 2019/789 на Европейския парламент и на Съвета** за установяване на правила във връзка с упражняването на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващите организации и за препредаването на телевизионни и радиопрограми и за изменение на **Директива 93/83/ЕИО на Съвета и Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета** относно авторското право и сродните му права в Цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО.

Като цяло, законопроектът отразява коректно изискванията на двете директиви и не допуска сериозни отклонения от заложеното в тях като нормативна уредба и като замисъл. Взети са предвид и някои конструктивни предложения на участниците в работните групи по законопроекта, организирани от Министерството на културата и включващи представители на правноносителите, на ползвателите и независими експерти.

Тук е мястото да отбележим обаче, че през последните години се извършиха твърде много изменения в ЗАПСП, в т. ч. настоящите и тези от 2018 г., въвеждащи изискванията на Директивата за колективното управление на права, които в някои случаи променят смисъла и философията на съществуващия текст. Тези промени водят до все по-трудно хармонизиране на новите с настоящите разпоредби. Ето защо предлагаме във възможно най-скоро време са

¹ ПРОФОН е единствената регистрирана у нас организация за колективно управление на правата на продуцентите и артистите – изпълнители върху звукозаписи и музикални видеозаписи и представлява на територията на Република България огромен по обем репертоар на български и чуждестранни музикални продуценти и артист-изпълнители. ПРОФОН има издадено Удостоверение № 26-00-0550/27.10.2011г. от Министъра на културата (достъпно на www.prophon.org), и е вписано в регистъра на организациите за колективно управление на права в Министерството на културата, достъпен на <http://mc.government.bg/page.php?p=52&s=447&sp=676&t=677&z=0>.

се започне работа по написването на изцяло нов ЗАПСП, който да кодифицира всички български и международни норми, свързани авторското право и сродните му права.

По конкретните текстове:

1. По отношение имплементирането на изискванията на Директива 2019/789

Чл. 21

Като положителни стъпки следва да се отбележи редакцията на съществуващия чл. 21, ал. 1, която към момента дава възможност с едно разрешение, съответно с плащане на едно възнаграждение закриляният обект да се излъчва, предава и разпространява онлайн, независимо че в последния случай достига до нова аудитория, за която не е заплатено възнаграждение. С промяната се предвижда отново, че се дължи общо възнаграждение, но то трябва да е съразмерно на използването и справедливо да отразява всяка форма на използване, в т. ч. *симулкастинга* и останалите *спомогателни онлайн услуги*, до момента не регламентирани в нашия закон.

Допълнителна регламентация получава и „*прякото въвеждане*“, което и сега съществува в закона. Предвидено е, че за този вид използване се дължи едно общо възнаграждение от радио- и телевизионната организация и разпространителя на сигнала, като всяко от задължените лица заплаща своята част поотделно, съгласно тарифата на ОКУП за съответния вид използване, но има и възможност при постигната договорка радио- и телевизионната организация да заплати цялото възнаграждение. Както изтъкнахме и при участието си на работната група обаче, с оглед избягване на бъдещи спорове и преговори, които не водят до нищо (както е в момента), препоръчваме текстът да е още по-конкретен и да определи задълженото лице, което да заплати дължимото се общо възнаграждение, и диспозитивно, да определи съотношението, в което медията и разпространителя да разпределят задължението. Може да се приеме, че ако не е уговорено друго, възнаграждението се заплаща от радио- или телевизионната организация и се разпределя поравно между нея и разпространителя.

По отношение на *препредаването*, поддържаме становището, че в ЗАПСП следва да бъде регламентирано както трансграничното, така и „вътрешното“ препредаване. Директивата предвижда въвеждане това „вътрешно“ препредаване, което е действаща норма в ЗАПСП и към момента. Няма основания същото да отпадне. И към момента в случаите на излъчване в ефир на радиопрограма или на телевизионна програма чрез НУРТС, когато програмата едновременно с това се въвежда в затворена мрежа от посредник, се извършва препредаване. Съображение 21 от Директивата визира именно такива случаи, като сочи, че същите следва да се уреждат според правилата за препредаване. Не приемаме твърдението,

че няма препредаване по отношение на телевизионните програми, които се въвеждали за излъчване пряко в мрежата на разпространителите на сигнали, и отделно от това се предават чрез пряко въвеждане. Разликата се състои в това, че в първия случай разпространителят на сигнал (НУРТС в примера), единствено предоставя „технически способ“ за да гарантира, че излъчването се приема, а не участва в действието по публично разгласяване, както изрично се посочва в Съображение 20 на Директивата. Такава е и практиката на Съда на ЕС по дело C-325/2014 в мотиви 32 и 33. В този смисъл радио- телевизионната организация е тази, която осъществява първоначалното предаване пряко на публиката на своите сигнали с помощта на „технически“ посредник, а едновременно с това въвежда програмата в мрежата на кабелен или комуникационен оператор. Това обаче не е двойно предаване, както се твърди, а „вътрешно“ препредаване, което следва да остане регламентирано в ЗАПСП, съобразно Директивата. По отношение на радиопрограмите, които се излъчват в ефир от радиостанциите, и едновременно се въвеждат в програмите на кабелните оператори, това важи в още по-голяма степен.

Чл. 94ю

Макар и предвиден в Директивата, способът за решаване на спорове чрез *медиация* не е действащ. Липсва процедура, която да гарантира бързото решаване на спорове между правноносителите и ползватели, като тези за тарифи или за общото възнаграждение, дължимо при пряко въвеждане. В този случай, независимо от това дали се е минало през медиация или не, следва да има назначена комисия или друг особен орган, който да взема решения по спорните въпроси, и чиито актове да подлежат на самостоятелен съдебен контрол, отделен от този върху актовете на министъра.

Новите дефиниции в ДР на ЗАПСП, свързани с чл. 21

Въведените в Допълнителните разпоредби на ЗАПСП *дефиниции* на понятия като „предаване“, „препредаване“, „пряко въвеждане“, „спомогателни онлайн услуги“ и пр. са важни с оглед правилното тълкуване и прилагане на закона. Същевременно обаче някои от дефинициите трябва да се коригират и уточнят. Така например дефиницията на „препредаване“ взаимно изключващи се понятия, доколкото предвижда, че „препредаване“ е всяко едновременно, изцяло и в непроменен вид последващо разпространение на телевизионни програми, т.к. действието не може да е и едновременно и последващо.

2. По отношение имплементирането на изискванията на Директива 2019/789

Чл. 226

По отношение въвеждането на регламентацията на разрешителния режим при използване на защитени обекти от доставчици на онлайн услуги за споделяне на съдържание в новосъздадения чл. 226 от ЗАПСП подкрепяме възприетия балансиран подход, максимално близък до изискванията на директивата, целящ да гарантира правата и интересите както на правоносителите, така и на доставчиците на онлайн услуги.

Чл. 24, ал. 1, т. 2а

Предвиденото ново изключение за свободно използване в чл. 24, ал. 1, т. 2а, „използване за целите на имитацията“, съдържа опасност от смесване на понятието „имитация чрез подражаване на друго произведение“, което ЗИД на ЗАПСП предвижда, и термина „имитация на търговска марка“ по см. на ЗМГО, което е нарушение. Ето защо е препоръчително терминът „имитация“ да се премахне или замени в ЗАПСП, като текстът придобие следната редакция:

„Чл. 24 (1) Без съгласието на носителя на авторското право и без заплащане на възнаграждение е допустимо:

..

2а. използването за целите на карикатурата или пародията, както и за целите на подражаване на характера или стила на друго произведение“.

Чл. 24, ал. 1, т. 2б

Не приемаме предложеният нов текст на чл. 24, ал. 1, т. 2б и предлагаме същият да отпадне. Действително, изключението за „случайното включване“ е предвидено като възможност в Директива 2001/29, но същото неслучайно не бе въведено в ЗАПСП до момента. Това е така, защото чрез него се въвежда правна несигурност поради възможността свободно да се използва произведение или друг закрилян обект, като това се обоснове като „случайно“. Така „случайно“ може да се стигне до синхронизиране на музикален звукозапис в аудиовизуално произведение без съгласието на правоносителите и без заплащане на възнаграждение, и същото да може да бъде използвано свободно. Доколкото „случайността“ в случая е субективна и трябва да бъде установявана във всеки отделен случай, това би довело до възможност за злоупотреби, което не трябва да се допуска.

Чл. 71и

Един от новите текстове в ЗИД на ЗАПСР, който пряко касае дейността на ОКУП, е свързан с използването на *„произведения и други закриляни обекти, които са извън търговско обръщение“*. Намираме, че след проведените дискусии в работната група по обсъждане на предложените текстове, бе възприет правилния подход да не се дефинира кои обекти са извън търговско обръщение, предвид необходимостта от индивидуален подход за всеки конкретен случай. Така например ще е много трудно да се установи дали едно музикално произведение и неговия звукозапис/видеозапис са били в търговско обръщение, дори да приемем, че проучването ще се прави добросъвестно. Понятието *„търговско обръщение“* предполага, че такова ще е налице при всяко използване на закриляния обект, при което е генериран приход, в т.ч. от възпроизвеждане, излъчване, предаване, препредаване, публично изпълнение и онлайн използване, при това освен в страната, така и по света, за определен период от време. Същото би следвало да се отнася и до хипотезата, когато даден звукозапис е *„качен“* в платформата YouTube или друга подобна платформа, като при стриймването му същият ще е в търговско обръщение, доколкото неговите правонослители биха могли да монетизират онлайн достъпа. Ето защо подкрепяме предвиденото в законопроекта министърът на културата след консултации с ОКУП и ползвателите да определя със заповед допълнителни критерии за преценка за наличието на обект извън търговско обръщение за отделни видове обекти на закрила.

Подкрепяме и балансирания подход при въвеждането на изискванията на Директивата за подходящо и пропорционално възнаграждение в случаите, в които авторите и артистите-изпълнители отстъпват изключителните си права. Понятието *„справедливо и съразмерно възнаграждение“*, заложен в законопроекта, отговоря на духа и смисъла на Директивата и кореспондира и с досега съществуващите в ЗАПСР разпоредби в тази област.

Новите дефиниции в ДР на ЗАПСР, свързани с чл. 90д

Както и по време на работната група и тук бихме искали да изразим несъгласието си с предвидената дефиниция на изключенията относно това, кога използването на публикациите в пресата по см. на новия чл. 90д ще остане свободно. Възразяваме понятието *„много кратки откъси от публикации в пресата“* да се обвързва с времетраене – *„част от звуков файл или видеоклип с времетраене до три секунди“* (т. 24 от ДР на ЗАПСР). Въвеждането на подобно времево ограничение дава възможност текстът да се тълкува по аналогия със свободното използване на цитати и части от други произведения извън публикациите в пресата и да се стигне до случаи на злоупотреби от страна на лица, които ще приемат, че могат свободно да използват до 3 секунди от всякакви произведения и закриляни обекти, в т. ч. от звукозаписи.

Отново обръщаме внимание, че подобно изискване няма в Директивата. Ето защо предлагаме текстът в тази му част да бъде коригиран и частта за времетраенето да отпадне.

В заключение бихме искали да декларираме желанието си да участваме в качеството си на заинтересована страна в следващите етапи на дискусиите по приемане на законопроекта, в т.ч. в заседанията на съответните комисии в Народното събрание.

С уважение,

София Щерева

Изпълнителен директор на ПРОФОН

